

Sygn. akt VII U 1009/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Jarząbek
Protokolant:	sekr. sądowy Monika Bąk - Rokicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 lutego 2016 r. w W.

sprawy S. L. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej

na skutek odwołania S. L. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 6 maja 2015 roku, znak: UBS/RO/(...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, że S. L. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w okresach:

- a. od dnia 1 września 2005 roku do dnia 31 października 2005 roku;
- b. od dnia 01 kwietnia 2007 roku do dnia 31 sierpnia 2007 roku;
- c. od dnia 01 września 2007 roku do dnia 12 października 2009 roku;
- d. od dnia 26 października 2009 roku do dnia 01 stycznia 2010 roku.

Sygn. akt VII U 1009/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 06 maja 2015 r., nr: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. stwierdził, że S. L. (1), jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu w okresach: od 01 września 2005 roku do 31 października 2005 roku, od 1 kwietnia 2007 roku do dnia 31 sierpnia 2007 roku, od dnia 1 września 2007 roku do dnia 12 października 2009 roku oraz od dnia 26 października 2009 roku do dnia 1 stycznia 2010 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż z decyzji (...) m. (...) W. z dnia 28 października 2009 roku, znak: (...) (...) - (...) - 09 wynika, iż od dnia 1 września 2005 roku do

dnia 12 października 2009 roku prowadził działalność gospodarczą pod numerem wpisu (...), zaś z decyzji (...) m. (...) W. z dnia 15 stycznia 2015 roku, znak: (...) (...) - (...) -10 wynika, iż prowadził on działalność gospodarczą w okresie od 26 października 2009 roku do 1 stycznia 2009 roku pod numerem wpisu (...). Jednocześnie mimo powyższego S. L. (1) nie dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń, nie uiszczał składek ani nie złożył dokumentów rozliczeniowych. Organ rentowy stwierdził, że w okresie od 1 listopada 2005 roku do 1 kwietnia 2007 roku S. L. (1) był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, a zatem, w okresach wskazanych w decyzji jedynym tytułem do objęcia ubezpieczeniami społecznymi była prowadzona przez niego działalność gospodarcza. (decyzja z dnia 6 maja 2015 r., nr: (...) k. 1-2 a.r.).

W dniu 12 czerwca 2015 r. odwołanie od powyższej decyzji złożył **S. L. (1)**, zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej uchylenie lub zmianę poprzez stwierdzenie, iż odwołujący nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu jako osoba prowadząca działalność gospodarczą. W uzasadnieniu odwołujący wskazał, iż zgadza się z twierdzeniem organu rentowego, iż z decyzji (...) m. (...) W. z dnia 28 października 2009 roku, znak: (...) (...) - (...) -09 wynika, iż od dnia 1 września 2005 roku do dnia 12 października 2009 roku prowadził działalność gospodarczą pod numerem wpisu (...). S. L. (1) nie kwestionuje, że z decyzji (...) m. (...) W. z dnia 15 stycznia 2015 roku, znak: (...) (...) - (...) -10 wynika, iż prowadził on działalność gospodarczą w okresie od 26 października 2009 roku do 1 stycznia 2009 roku pod numerem wpisu (...). Mimo powyższego odwołujący nie zgodził się z faktem, iż rzeczywiście wykonywał przedmiotową działalność gospodarczą. Zaznaczył, iż po dokonaniu wpisu do ewidencji stanowczo zaprzestał wszelkich aktywności związanych z działalnością gospodarczą. Nadto numer Regon został nadany dopiero w 2007 roku. Działalność nie została zarejestrowana w GUS. Odwołujący zaznaczył również, że nie wykonywał żadnych czynności zarobkowych związanych z tą działalnością gospodarczą. (odwołanie z dnia 2 czerwca 2015r. k. 2-6 a.s.)

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 2 czerwca 2015r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o jego oddalenie. Podniósł bowiem, że fakt prowadzenia działalności gospodarczej przez odwołującego wynika z cytowanych wyżej decyzji (...) m. (...) W.. Organ rentowy zaznaczył, iż osoba prowadząca działalność gospodarczą podlega obowiązkowym ubezpieczeniom od dnia rozpoczęcia tej działalności do dnia jej zakończenia. Zgodnie zaś z przepisami ustawy o swobodzie działalności gospodarczej sobą fizyczna prowadzi działalność od jej zarejestrowania do jej wykreślenia. Organ rentowy stwierdził również, że nawet jeżeli działalność gospodarcza nie była faktycznie wykonywana, to wpis w ewidencji stwarza domniemanie prowadzenia działalności. Tym samym to odwołującego obarcza ciężar udowodnienia, iż w rzeczywistości działalność gospodarcza nie była przez niego prowadzona. W piśmie tym podkreślono, że sam fakt nieskładania rocznych zeznań nie dowodzi, by S. L. (1) nie prowadził działalności gospodarczej. (odpowiedź na odwołanie z dnia 2 lipca 2015 r. k. 14-15 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. L. (1) mieszka wraz z rodzicami – M. L. i Z. L.. Przez kilka lat studiował architekturę (zeznania S. L. (1), k. 25-26; zeznania M. L., k. 32-33; zeznania Z. L., k. 33)

Decyzją z dnia 12 sierpnia 2005 roku, znak: BZ-D-VIII- (...) - (...) -5 Prezydent m. (...) W. wpisał do ewidencji działalności gospodarczej pod numerem (...) S. L. (1) zamieszkałego w W., pod nazwą: (...) S. L. (1). Jako datę rozpoczęcia działalności gospodarczej wskazano dzień 1 września 2005 roku. Przedmiotem działalności była „działalność komercyjna pozostała, gdzie indziej sklasyfikowana/ działalność dekoratorów wnętrz – projektowanie wystroju i dekorowanie wnętrz”. (zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, k. 8)

W okresie od 1 listopada 2005 roku do 1 kwietnia 2007 roku S. L. (1) był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez A. P. (NIP (...)). W przypadku miesięcy listopad 2005-marzec 2007 podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne ze stosunku pracy w przeliczeniu na okres miesiąca były wyższe od kwoty minimalnego wynagrodzenia. (bezsporne)

Decyzją Prezydenta m. (...) W. z dnia 6 października 2009 roku, znak: (...) (...) - (...) -09 zaświadczone, że wpis o numerze (...) dotyczy przedsiębiorcy Z. L. zamieszkałego w W., nazwy (...) S. L. (1) i działalności agencji reklamowych oraz działalności w zakresie specjalistycznego projektowania. (decyzja z dnia 6 października 2009 roku, k. 10 a.r.)

Decyzją Prezydenta m. (...) W. z dnia 28 października 2009 roku, znak: (...) (...) - (...) -09 wykreślono z ewidencji działalności gospodarczej wpis dokonany w dniu 12 sierpnia 2005 roku pod numerem (...) dotyczący działalności gospodarczej (działalności agencji reklamowych; działalności w zakresie specjalistycznego projektowania) zgłoszonej przez S. L. (1) zamieszkałego w W., pod nazwą (...) S. L. (1). (decyzja z dnia 28 października 2009 roku, k. 9)

Z kolei decyzją Prezydenta m. (...) W. z dnia 15 stycznia 2010 roku, znak: (...) (...) - (...) -10 wykreślono z ewidencji działalności gospodarczej wpis dokonany w dniu 28 października 2009 roku pod numerem (...) dotyczący działalności agencji reklamowych, działalności w zakresie specjalistycznego projektowania zgłoszonej przez S. L. (1) zamieszkałego w W. (decyzja z dnia 15 stycznia 2010 roku, k. 10)

Numer identyfikacyjny REGON został nadany działalności (...) S. L. (1) w dniu 23 kwietnia 2007 roku. (zaświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON, k. 12)

W latach 2005-2010 S. L. (1) nie składał rocznych zeznań dotyczących dochodu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. (zaświadczenie, k. 11)

W okresie od dnia 1 września 2005 roku do dnia 1 stycznia 2010 roku S. L. (1) nie podejmował żadnych czynności w ramach faktycznego prowadzenia własnej działalności gospodarczej, za wyjątkiem tych związanych z jej rejestracją. Przedmiotową działalność S. L. (1) założył, gdyż został poinformowany, że w ten sposób łatwiej będzie mu znaleźć pracę. Nie posiadał pieczętki, nigdy nie wystawił żadnej faktury ani nie zawarł umowy z klientem. S. L. (2) nie zgłosił zawieszenia działalności, gdyż nie wiedział, że istnieje taka możliwość. (zeznania S. L. (1), k. 25-26; zeznania M. L., k. 32-33; zeznania Z. L., k. 33)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jako organ uprawniony do kontroli i weryfikacji podstawy wymiaru składek i prawidłowości zgłoszenia do systemu ubezpieczeń społecznych, wszczął w tym zakresie postępowanie wyjaśniające. (zawiadomienie o wszczęciu, k. 7 a.r.)

W oparciu o dokumentację zawartą w aktach rentowych S. L. (1), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., wydał w dniu 06 maja 2015 r., znak: (...) decyzję, mocą której na podstawie art. 83 ust. 1 pkt. 1 i 2, art. 6 ust. 1 pkt. 5, art. 9 ust. 1 i 1a, art. 13 pkt. 4, art. 38 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 z późn. zm.) stwierdził, że S. L. (1), jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom/u: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 01.09.2005 roku do 31 października 2005 roku, od 1 kwietnia 2007 roku do dnia 31 sierpnia 2007 roku, od dnia 1 września 2007 roku do dnia 12 października 2009 roku oraz od dnia 26 października 2009 roku do dnia 1 stycznia 2010 roku. Za powyższym, zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przemawia przede wszystkim fakt, że S. L. (1) zarejestrował działalność gospodarczą (decyzja z dnia 06 maja 2015 r., nr: (...), k. 1-2 a.r.).

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego, S. L. (1) złożył odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 2 czerwca 2015 r. k. 2-7 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych, jak również na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania, między innymi w oparciu o dokumenty złożone przez odwołującego, jego przesłuchanie (k. 25-26) oraz zeznania złożone przez świadków: M. L. (k. 32-33 a.s.) i Z. L. (k. 33 a.s.). Powołane przez Sąd dowody z dokumentów, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, były wiarygodne, korespondowały ze sobą oraz z osobowymi źródłami dowodowymi i tworzyły spójny stan faktyczny. Co istotne, strony, w tym organ rentowy, nie kwestionowały ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym

stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Za wiarygodne, Sąd Okręgowy uznał zeznania M. L., gdyż świadek w spornym okresie mieszkała z odwołującym się w jednym domu. Miała zatem możliwość poczynienia dokładnych obserwacji umożliwiających stwierdzenie, czy S. L. (1) rzeczywiście prowadził działalność gospodarczą, czy też nie. W ocenie Sądu twierdzenia świadka były rzetelne i zgodne z prawdą, gdyż M. L. szczerze przyznawała, iż niektórych okoliczności nie pamięta, a o niektórych sprawach nigdy nie miała wiedzy. W przypadku zaś oświadczeń dotyczących faktów zeznawała w sposób stanowczy.

Sąd obdarzył walorem wiarygodności zeznania Z. L., gdyż świadek ten, składał zeznania w sposób zdecydowany i niepozostawiający wątpliwości, co do autentyczności jego twierdzeń.

Odnosząc się natomiast do depozycji odwołującego S. L. (1) Sąd uznał ją za wiarygodną w całości, ponieważ odwołujący się w sposób płynny i logiczny wyjaśnił przyczyny rejestracji działalności oraz okoliczności jej niewykonywania. W ocenie Sądu twierdzenia jego były spójne i logicznie uzasadniały przyczyny dokonania czynności technicznych oraz braku zawieszenia wpisanej do rejestru działalności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie S. L. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 06 maja 2015 r., nr: (...) jest uzasadnione i podlega uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 – dalej ustawa systemowa) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają z zastrzeżeniem art. 8 i art. 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi. Dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 5 (art. 11 ust. 2).

Z kolei w myśl art. 13 pkt 14 ustawy osoby takie podlegają temu obowiązkowi od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Tak więc w świetle tych przepisów ustawodawca wiąże powstanie obowiązku ubezpieczenia społecznego nie z samym faktem spełnienia formalnych wymogów uprawniających do prowadzenia pozarolniczej działalności, a z momentem faktycznego jej wykonywania. Istotnym z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych jest więc dopiero moment podjęcia faktycznych czynności związanych z wykonywaniem danej działalności. Będą to zatem czynności składające się na przedmiot prowadzonej działalności, jak też czynności mające prowadzić do osiągnięcia celu tej działalności. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 listopada 2005r., sygn. akt I UK 80/2005, OSNP 2006/19-20/309 stwierdził, że w ocenie, czy zostały podjęte czynności zmierzające bezpośrednio do rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej, należy uwzględnić wszelkie okoliczności sprawy, w tym także zamiar (wolę) osoby prowadzącej działalność gospodarczą. Zamiar ten przejawia się w podejmowaniu czynności pozostających w ścisłym związku z działalnością, polegających np. na poszukiwaniu klientów, zamieszczaniu ogłoszeń w prasie, czy załatwianiu spraw urzędowych. Czynności te, określane są jako przygotowawcze, zmierzają bowiem do stworzenia właściwych warunków do wykonywania działalności. W podobnym tonie wypowiedział się również Sąd Apelacyjny w Białymstoku, w wyroku z dnia 17 grudnia 2003r., sygn. akt III AUa 1531/03, OSA w Białymstoku 2004/1/51, czy też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 marca 2006r., sygn. akt I UK 220/05, OSNP 2007/5-6/83. Podobny pogląd wyrażony został również w wyroku z dnia 18 października 2011r., sygn. akt II UK 51/11, M.P.Pr. 2012/3/156-158, w którym to Sąd Najwyższy stwierdził, że podjęcie czynności zmierzających bezpośrednio do rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej stanowi już o jej wykonywaniu. Sąd Okręgowy w całości powyższe poglądy orzecznictwa aprobuje, podziela i przyjmuje jako kierunek wykładni przepisów mających zastosowanie w niniejszej sprawie.

W celu dokonania oceny, czy odwołujący rzeczywiście prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą, należy odwołać się do przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013r. poz. 672), które zawierają legalną definicję działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 2 działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Istotą działalności gospodarczej jest jej prowadzenie w sposób zorganizowany i ciągły, na własny rachunek i ryzyko osoby ją prowadzącej. Osoba prowadząca działalność gospodarczą sama dysponuje swoim czasem przeznaczonym na wykonywanie działalności i może go wykorzystywać na bezpośrednie świadczenie usług, na czynności pomocnicze, a wreszcie swój czas może wykorzystywać na sprawy prywatne. Sama wyznacza sobie zadania i realizuje je na własną odpowiedzialność.

Uwzględniając powyższe Sąd zauważył, że sporna kwestia sprowadzała się zatem do ustalenia, czy S. L. (1) w okresie od dnia 1 września 2005 roku do dnia 1 stycznia 2010 roku faktycznie prowadził działalność gospodarczą.

Z dokonanych przez Sąd ustaleń jednoznacznie wynika, iż odwołujący od dnia zarejestrowania działalności gospodarczej nie podejmował czynności zmierzających bezpośrednio do rozpoczęcia wykonywania tej działalności i nigdy działalności tej nie prowadził.

Sąd Okręgowy ustalił, że chociaż z jednej strony S. L. (1) dokonał rejestracji działalności gospodarczej w sensie administracyjno –prawnym, to jednak faktycznie nigdy nie podjął przedmiotowej działalności gospodarczej.

Taki właśnie przebieg zdarzeń potwierdzili świadkowie przesłuchani na okoliczności związane ze sprawą. Z zeznań M. L. oraz Z. L. wynika, że odwołujący się mieszał z rodzicami, którzy nigdy nie widzieli, aby ich syn rozmawiał z klientami, negocjował umowę bądź ją wykonywał. Świadkowie ci nie zaobserwowali żadnych przejawów prowadzenia działalności gospodarczej przez S. L. (1). Sąd zaznacza, że prowadzenie działalności wiąże się z szeregiem czynności technicznych oraz merytorycznych. Mieszkając wspólnie, trudno nie zauważyć, iż domownik jest dodatkowo obciążony prowadzeniem działalności, chociażby ze względu na wzmożoną ilość telefonów, korespondencji czy spotkań biznesowych. Ponieważ jednak świadkowie nie odnotowali opisanych sytuacji, ale zgodnie wskazali, że syn w rzeczywistości nie podjął i nie prowadził działalności gospodarczej, Sąd stwierdził, że tak w rzeczywistości było.

W ocenie Sądu, przedstawiony materiał dowodowy zebrany w sprawie nie potwierdza słuszności stanowiska organu rentowego, że działania podjęte przez odwołującego należy kwalifikować jako faktyczne wykonywanie działalności gospodarczej. Jak wskazuje Sąd Najwyższy konieczne jest badanie zamiaru i intencji osoby, która ma być potencjalnie ubezpieczona. W niniejszej sprawie oczywistym jest, że S. L. (1) nie miał zamiaru prowadzenia zarejestrowanej przez siebie działalności. Odwołujący się studiował architekturę i poszukiwał pracy. Założenie działalności podyktowane było w jego przypadku pogłóskami, iż łatwiej znaleźć pracę osobie „samozatrudnione”. Nie wykonywał on żadnych projektów, nie miał planów związanych z podjęciem i prowadzeniem działalności. Rejestracja miała charakter formalny i stanowiła hipotetycznie narzędzie pozyskania pracy. Czynnościom tym nie towarzyszyło rzeczywiste wykonywanie pracy związane z zarobkowaniem.

Sąd opierając się na powyższym, w niniejszej sprawie miał na uwadze, że organ rentowy poza oparciem całej linii obrony na argumentacji zawartej w treści decyzji z dnia 06 maja 2015r. nie wykazał, aby odwołujący się wykonywał jakiegokolwiek czynności mogące świadczyć o podjęciu przez niego działalności gospodarczej. Jak ustalono powyżej sam fakt dokonania wpisu oraz otrzymania numery REGON nie oznacza jeszcze, że działalność gospodarcza jest wykonywana. Okoliczność, iż S. L. (1) podjął pewne działania techniczne, jak również nie złożył wniosku o jej zawieszenie, mimo, iż istniały ku temu przesłanki nie przesądza o słuszności stanowiska organu. Przyjęcie bowiem powyższego oznaczałoby obciążenie odwołującego się odpowiedzialnością za fikcyjną działalność gospodarczą.

Reasumując powyższe Sąd zważył, że organ rentowy w niniejszej sprawie poprzestał wyłącznie na poparciu twierdzeń wynikających z decyzji z dnia 06 maja 2015 roku i poza stanowiskiem opartym na decyzjach Prezydenta m. (...) W.

nie przedstawił żadnego dowodu na poparcie własnych twierdzeń. Tym samym nie sprostął włożonemu nań ciężarowi dowodu i uchybił treści art. 6 k.c. w zw. z art. 232 zd. 1 k.p.c.

Sąd nie ma wątpliwości, iż S. L. (1) od dnia 1 września 2005 roku do dnia 1 stycznia 2010 roku nie prowadził działalności gospodarczej i w związku z tym, nie podlega z tego tytułu podlegała ubezpieczeniom społecznym - dlatego też Sąd Okręgowy na podstawie art. 477(14) § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, że S. L. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w okresach: od 01 września 2005 roku do 31 października 2005 roku, od 1 kwietnia 2007 roku do dnia 31 sierpnia 2007 roku, od dnia 1 września 2007 roku do dnia 12 października 2009 roku oraz od dnia 26 października 2009 roku do dnia 1 stycznia 2010 roku.

W związku z powyższym i na mocy wskazanych przepisów prawa Sąd orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

(...)